Economica XIII. évf., 1-2. sz. (2022)
ISSN 2560-2322

GONDOLATOK FENNTARTHATÓSÁGI SZÁMVITELRŐL ÉS TÁRSADALMI FENNTARTHATÓSÁGRÓL

THOUGHTS ON SUSTAINABILITY ACCOUNTING AND SOCIAL SUSTAINABILITY

Gácsér Norbert György[1] - Szóka Károly[2]

[1] Széchenyi István Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola, Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar, Soproni Egyetem, Magyarország
[2] Közgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet, Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar, Soproni Egyetem, Magyarország

Kulcsszavak:
Társadalmi fenntarthatóság
Fenntarthatósági számvitel
Esélyegyenlőség
Matthew-elv
Keywords:
Social Sustainability
Sustainability Accounting
Equal Opportunities
Matthew principle

Összefoglalás
A fenntarthatóság eszményének politikai, a fenntarthatósági számvitelnek pedig tudományos térnyerése közel 40 évre tekint vissza. Amíg kezdetben a fenntartható működés (vállalati, állami és globális szinten) lehetőséget jelentett, napjainkban az egyes nemzetállamoknak és nemzetek közösségének kötelező jogi aktusai folyamatosan gyarapodnak, kényszerítve a polgárokat és a vállalatokat ebben az irányban lépéseket tenni. Jelen cikk egy lépést tesz hátra és az alapvető összefüggésekben rejlő ellentmondásokat, problémákat és korlátokat szeretné érzékeltetni ezen a területen. A tanulmányban a téma általános bemutatása után a fókusz a társadalmi fenntarthatóság aspektusára, azon belül pedig az esélyegyenlőség kérdésére helyeződik.
Abstract
The political prominence of sustainability and the scientific prominence of sustainability accounting go back nearly 40 years. While initially providing sustainable operations (at the corporate, state, and global levels) was just an opportunity, nowadays more and more binding laws are issued both from individual nations and communities of nations, forcing citizens and business organizations to take action in this direction. This article goes one step back and seeks to illustrate some contradictions, problems and limitations inherent in basic contexts. After the general presentation of the topic, the focus of this study shifts to the aspect of social sustainability, and within it to the question of equality.

1. A fenntarthatóság tudománya

A ’70-es évektől a gazdasági „haladás” eszményének monopóliuma fakulni látszott a szembeötlő környezeti degradáció és társadalmi igazságtalanság miatt. A fenntartható, azaz egy

[1] Gácsér Nobert György, Tel.: +36 70 701 8860 E-mail cím: gacsernorbert@gmail.com
[2] Dr. Szóka Károly, Tel.: +36 99 518 426 E-mail cím: szoka.karoly@uni-sopron.hu

környezeti szempontokat is figyelembe vevő és társadalomtudatos fejlődés egyre inkább napi aktualitássá és vitatémává válik mind az egyének, mind kormányok és nemzetközi szervezetek szintjén. A témában publikált kutatási eredmények száma ennek megfelelően folyamatosan gyarapszik [32], átjárva a különböző tudományterületeket a környezettantól, a szociológián keresztül az üzleti tudományokig [12]. Gyulai Iván szavaival élve elmondható, hogy a Brundtland Bizottság 1987-ben közzétett „Közös jövőnk" jelentése óta már eltelt 30 év és „a javak elosztása továbbra is igazságtalan és környezeti szempontból egyre fenntarthatatlanabb" [18].

A „fenntarthatóság tudománya" előtti egyik akadály épp az, hogy a különböző tudományágak, azokon belül pedig az egyes kutatók egyedi fogalmakat és eltérő megközelítéseket alkalmaznak, ami inkonzisztens, szigetként egymás mellett létező eredményeket teremt [33]. Ezzel együtt az elmúlt két évtizedben a szakirodalom valamelyest növekvő konvergenciát mutat [29], axiómaként elfogadott például a fenntarthatóságot három fő dimenzióra bontva vizsgálni, amelyek a gazdaság, a társadalom és a környezet [20].

Szükséges lenne a probléma megragadásán túl, hogy annak összetevőit, elemeit rendszeresen mérni, elemezni legyünk képesek, illetve, hogy tudjunk célokat kitűzni, majd bemutatni az elért eredményeket. Ezen egyszerű logika alapján indokolható a fenntarthatóságnak a számvitel diszciplínáján belül történő megjelenése, amely a „fenntarthatósági számvitel" megszületésében és fejlődésében öltött testet. A fenntarthatóság igényének megvalósítása egy ezt szolgáló számviteli rendszer megteremtésével a '90-es évektől gyakori kutatási témává vált, a fenntarthatóság megvalósítását ezzel szervezeti szintre helyezve [21]. A fenntarthatósági számvitel tekintetében sem alakult ki máig egységes és elfogadott definíció vagy keretrendszer, de több ponton felfedezhető konszenzus. Ilyen többek között Elkington munkája (three bottom line, röviden: TBL) [10], amely a szervezet teljesítményét elméleti szinten tipizálta három aspektusra (gazdasági, társadalmi, környezeti), Gray fenntarthatósági számviteli irányelvei [16], a Global Reporting Initiative (GRI) gyakorlati számviteli irányelvei [26], és az ezeket szintetizáló Lamberton által megalkotott Fenntarthatósági Keretrendszer [21].

A fenntarthatóság irányában tett törekvések kapcsán született tudományos eredményeket politikai döntések és gyakorlati cselekvés kell, hogy kövessék, hogy azok a várt hatás kiváltására legyenek képesek [36]. A kapcsolódó tudományos eredmények alkalmazásának köre folyamatosan szélesedett az elmúlt 20 évben, az eltérő nemzetállamok eltérő megoldásokkal igyekeztek a fenntarthatóság irányába lépéseket tenni. Az Európai Unióban ez részben azzal volt indokolható, hogy sem az uniós jog, sem az uniós politikák nem fejtették ki egyértelműen, mit nevezünk fenntartható fejlődésnek és hogyan kell azt a gyakorlatba átültetni [27]. Mérföldkőnek nevezhető, hogy a Közösségi jogalkotás egy általános jelentési kötelezettséget, a rendszer minimális elemeit definiáló elvárásrendszer definiálásával, jogi aktus révén kötelezővé tett a vállalatok döntő részére [30], amely a 2023. évtől gyakorlati feladatot is jelent számukra (2021/0104, a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolásról szóló irányelv, a Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)). A fenntarthatósággal kapcsolatos halmozódó kutatási eredmények, és a mindenkori hatalom által ebben az irányban tett lépések azonban korántsem adnak kielégítő választ minden gyakorlati kérdésre.

Kritikus problémát jelent, hogy az egyes aspektusok (társadalmi, környezeti, gazdasági) egymáshoz való ok-okozati összefüggéseit nem látjuk még át annak teljes komplexitásában, sőt, az egyes aspektusok természete és mérési lehetőségei is hagynak még teret a válaszkeresésre [22]. Vajon mekkora a jelentősége mérőszámok kiválasztásának, ha azt sem tudjuk bizonyosan, hogy amit szeretnénk mérni, egyáltalán része-e – és milyen módon része – az általunk vizsgált jelenségnek? A gazdasági modellek és az üzleti gyakorlatok szorosan összefonódnak [24], bizonyos problémák mélyebben gyökereznek az emberiség vagy a kapitalizmus rendszerében, mintsem, hogy azokat a komplex rendszer sajátosságainak megértése nélkül képesek lehetnénk – lokálisan – érdemben tárgyalni.

2. A fenntarthatóság aspektusainak rendszere

Az összefüggések rendszerét bemutató, legszélesebb körben axiómává vált TBL egymásba ágyazott gömbökként mutatja be a fenntarthatóság aspektusait. A koncepció megalkotója felfedezte az egyes dimenziók interdependens jellegéből fakadó konfliktust, azaz, hogy bármely elem javításában korlátot szab a másik két tényezőcsoport. Elkington vezérfonalként tett állítása, hogy a

gazdasági racionalitás minden döntésben elsődleges, ezért a három aspektus közül az alappillér a gazdasági, amelyre a társadalmi és környezeti fenntarthatóság támaszkodik [10].

Ezzel ellentétes a Brundtland Bizottság 1987-ben kinyilvánított véleménye, amely szerint: „az egyenlőtlen fejlődés, a szegénység, a népesség növekedése súlyos túlélési gondokat okoz, amelyek példátlan módon terhelik bolygónk termőföldjét, erdeit, vizeit és más természeti erőforrásait. A szegénység és a környezetkárosodás lefelé futó spirálja pazarolja a lehetőségeket és az erőforrásokat, köztük főleg az emberi erőforrásokat. Elemzéseink és ajánlásaink alapja a szegénység, az egyenlőtlenség és a környezetkárosodás közötti összefüggések feltárása és megismertetése" [5]. Alapvetésük, hogy a gazdaság csupán eszköz, a társadalom szükségletkielégítésének eszköze a környezet szabta lehetőségek között, ebből fakadóan a társadalmi igazságosság oldaláról kell megközelíteni a fenntarthatóság problémakörét és nem a gazdasági érdek irányából. Egybecseng a Bizottság véleményével Getzner modellje, amelyben az egyes aspektusok egymásba ágyazva részhalmazokként jelennek meg, a legtágabb gömböt a környezetként értelmezve, melyen belül található a társadalom, amelynek csak részhalmaza a gazdaság [13].

A három aspektus közül pont a társadalmi fenntarthatóság a „leg-alulkutatottabb" [19]; [9], fogalma máig káosz, ami veszélyezteti hasznossága és fontossága megítélését [33]. A jelen írás elsődlegesen ennek feltehető okaira és korlátaira fókuszálva fog lehetséges szempontokat ismertetni a következőkben.

3. Társadalmi fenntarthatóság

Elsőként definiálni kell, mit értünk társadalmi fenntarthatóság alatt, erre a szakirodalomban eltérő próbálkozásokat találunk. Elterjedt megoldás a társadalmi fenntarthatóságot annak elemeivel leírni, majd e társadalmi szempontokat egyesével definiálni [24], [7]. Az ismertetett elemek és számuk, valamint az egyes elemek tartalma kutatásonként eltér, de az alapvető megközelítésben nagy az átfedés, valamint közös jellemzőjük, hogy az Elkington által lefektetett gondolatokkal mutatnak nagyfokú elméleti hasonlóságot [1], [4]. Elkington alapművében társadalmi fenntarthatóság alatt tárgyal etikai megfontolásokat (pl.: érintettek bevonása, tisztességes üzleti gyakorlat), termékfelelősséget (biztonsági minimum), közösségi kapcsolatokat (pl.: önkéntesség) és munkavállalói kapcsolatokat (pl.: alapvető emberi jogok tiszteletben tartása, tisztességes bér), valamint esélyegyenlőséget és – részben ez utóbbi részeként – sokszínűséget [10].

Túl az egyes vizsgálandó elemek tudományos heterogenitásán a fenntarthatóság társadalmi dimenziójára fókuszáló szakirodalom több vizsgálati szinten is tárgyalja a koncepciót, ideértve a társadalmat, szociálpolitikát, városfejlesztést, vállalati és szervezeti teljesítményt [23]. A társadalmi fenntarthatóság összefüggésrendszerének befolyásolásához ennek megfelelően vegyes képet mutat az egyes társadalmi dimenziók tekintetében javasolt mutatószámok köre és természete [22], [19], [31]. Említést érdemel, hogy a társadalmi fenntarthatóság megvalósítására javasolt keretrendszerre is léteznek már koncepciók, mint Eizenberg és Jabareen keretrendszere [9], vagy Woodcraft és társainak [37] munkái, ám a generalitás és az alkalmazás tényleges elterjedésének magas szintje hiányoznak e művekből is.

A mindent átfogó koncepció megalkotása nehezen (ha egyáltalán) véghezvihető kihívás, amelynek oka, hogy a különböző fogalomalkotások nem csak eltérő hangsúlyokkal, de eltérő jelentéssel is bírnak, a társadalmi prioritások változatosak és kontextus-specifikusak és minden felett: politikai és ideológia kérdésekkel gyakran összemosódnak [28].

4. Esélyegyenlőség

Gyulai szerint a társadalmi fenntarthatóság értelmezése napjainkban elsősorban az „esélyegyenlőségre", mint elméleti szempontra korlátozódik [18]. A továbbiakban a tanulmány ennek az aspektusnak a kérdésével foglalkozik.

Két megközelítés alakult ki az esélyegyenlőség értelmezésére: az egyenlőség (angol nyelvterületen: equality) és a méltányosság (angol nyelvterületen: equity). Az egyenlőség (vagy esélyegyenlőség) „olyan politikai eszmény, amely szemben áll a kaszthierarchiával, de nem önmagában a hierarchiával" [2]. Az előfeltevése az, hogy egy társadalom felsőbb és alsóbbrendű pozíciók hierarchiáját alkotja, amelyben – ha az esélyegyenlőség érvényesül – az egyének hierarchiában való besorolását valamilyen verseny határozza meg. A versenyben a társadalom

minden tagja egyenlő feltételekkel versenyezhet, optimális kimenetele, hogy minden tag képességei és megtett erőfeszítése alapján kerül megítélésre eltérő, de igazságos eredményekkel, ami az egyént arra ösztönzi, hogy a legtöbbet nyújtsa. Vagyis az „egyenlőség" az esélyek egyenlőségét jelenti [2].

Ezzel szemben a „méltányosság" koncepciója a kimenetelek igazságosságát (egyenlőségét) tartja kívánatosnak az eltérő esélyek kiigazításán keresztül, kiindulópontja, hogy a társadalom egyes tagjai eltérő esélyekkel indulnak a versenyben [3], [8]. Célja a megkülönböztetés nélküli bánásmódhoz való jog kikényszerítése, különösen nem, faj vagy életkor alapján. Ez utóbbi irányzat ideológiailag mára összefonódni látszik a valamilyen szempontból hátrányos társadalmi csoportok (például nők, feketék és más etnikai csoportok, egyes korcsoportok) jogérvényesítő törekvéseivel és politikai támogatóikkal. A kimenetelek egyenlőségének kritikája, hogy egy új, pozitív diszkrimináció bevezetésével hoz létre negatív diszkriminációt minden más taggal szemben, torzítva az igazságos versenyt. Ezen a gyakorlaton keresztül pedig – melléktermékként – tovább szíthatja a faji és egyéb megosztottságot [6], [15].

A méltányosság vitathatatlan érdeme, hogy arra a kérdésre igyekszik választ adni, amelyre az esélyegyenlőség meg sem kísérel, a szociális mobilitás korlátozott. Ennek az elérésére a hátrányos helyzetű csoportokat igyekszik előnybe hozni különféle mesterséges intézkedésekkel. A megközelítés diszharmóniában van a versenygazdaság alapvető axiómáival, továbbá ezzel együtt sem jelent társadalmi mobilitást, igaz, hogy eltérő pontról indulnak a versenyben a társadalom tagjai, de a felhalmozás lehetősége általánosabb és emiatt bizonyosabb szerepet játszik a polarizált és társadalmi mobilitásában merev rendszerek kialakulásában, mint a faji, nemi vagy más indokú megkülönböztetés [34]. Ez konkrétan a többször bizonyított, az élet szinte minden terén felfedezhető „Matthew-elv", vagy „Price törvénye" (angol nyelvterületen: „Matthew principle" vagy „Price's Law") működési mechanizmusának sajátja.

5. A Matthew elv és a társadalmi fenntarthatóság

A Robert K. Merton szociológus nevéhez köthető Matthew-elv eredetileg az oktatás területéről származó megfigyelésből származik, napjainkra pedig gazdasági alapigazságként alkalmazva úgy foglalják össze, hogy a gazdag gazdagabb, a szegény pedig szegényebb lesz [25]. A fogalom nem kizárólag a gazdasági tőke halmozott előnyére igaz, sokkal elterjedtebb, kvázi „természeti" jelenség az ember létezésében, amely igaz például hírnévre és státuszra is. Lényege, hogy a „preferenciális kötődés" révén az egyének a meglévő eredményeikkel arányosan áll lehetőségükben felhalmozni a jelenben és a jövőben. Ennek következménye, hogy az alacsony rangú egyéneknek idővel egyre nehezebb a helyzete a versenyben, a magas rangú egyének számára pedig egyre könnyebb elérni további eredményt [25], [14]. Másként fogalmazva, az egyének (vagy cégek, nemzetállamok stb.) apró, exogén eltéréseken keresztül idővel nagyságrendekkel felerősödnek, az ezen kis eltérésekre adott endogén reakciók miatt [11]. Felmerül a kérdés, hogyan lehetséges – ha és amennyiben – úgy befolyásolni a Matthew elv automatizmusát, hogy az igazságos verseny fenntartását tegye lehetővé. Igazságos versenyt fenntartani olyan módon lenne célszerű, hogy az a legkevesebb mesterséges beavatkozást igényelje, hiszen azok választott módja pont az "igazságosság" megkérdőjelezésére adhat okot [17].

Kiemelt figyelmet érdemel Robert Hunter Wade 2004-ben megjelent munkája, amely a Matthew-elv, a globalizáció és a társadalmi fenntarthatóság összefüggéseit vetette fel, kritikus megközelítésben [35]. Megkérdőjelezi, hogy az ún. „világért való gondolkodás szervezetei", mint a Kereskedelmi Világszervezet, a Világbank vagy a Nemzetközi Valuta Alap miért tartotta elsődlegesen üdvözítőnek a növekvő gazdasági nyitottság és a nemzetgazdaságok integrációja előrehaladását [35]. Ugyanis igaz, hogy például az ún. „abszolút szegénység" (napi 1 amerikai dollár jövedelem alatt élők) csökkenőben van a '80-as évek óta, de a polarizáció folyamatosan emelkedik országokon belül és nemzetállamok között is [34]. Tehát túl azon, hogy a tudomány képviselőinek a Matthew-elv befolyásolására kellene optimális javaslatokkal előállnia, az is kérdés, hogy bármilyen megoldás lehetősége merülne is fel, az milyen gazdasági-politikai szint együttműködését fogja élvezni, hiszen ami az egyik országnak versenyelőny, az a másik országnak externália. A Matthew-elvet alaptézisként elfogadva, kevésbé becsvágyó, de racionális alternatíva lehet annak kutatása, hogy melyek azok a jelenségek, amelyek mintegy hibaként jelentkeznek, és egyértelműen tovább súlyosbítják a kialakult helyzetet, például a verseny tisztaságával ellentétes elemek, korrupció és más tisztességtelen piaci magatartás.

6. Utószó

Az itt bemutatott gondolatok szerény töredékét jelentik a témában publikált irodalomnak, de talán kellőképp reprezentálják a problémakör komplexitását. Elsődleges célja a jelen írásnak az olvasót orientálni, hogy gondolkodjon merészen, amennyiben a téma iránt érdeklődik. Valódi megoldás érdekében elengedhetetlen feltétel, hogy a kutatások az interdiszciplináritás, a tudományos objektivitás és a rendszerelvű megközelítés feltételei között kerüljenek megalkotásra. Missimert idézve: „Mivel sok rendszerünk alapvetően fenntarthatatlan alapokon nyugszik, a fenntarthatóság felé való haladás rendszerszintű változást igényel" [24]. A vállalati, illetve szervezeti fenntarthatósági riportok, keretrendszerek, mérőszámok kapcsán pedig felmerül a kérdés, biztosan eljutottunk egyáltalán arra a szintre, hogy a társadalmi fenntarthatóság területén bármit is operacionalizáljunk?

Irodalomjegyzék

[1] Agudelo, M.A.; Johannsdottir, L.; Davidsdottir, B. (2019): A literature review of the history and evolution of corporate social responsibility. INTERNATIONAL JOURNAL OF CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY, 4, pp. 1-23.

[2] Arneson, R. (2008): Equality of Opportunity. The Stanford Encyclopedia of Philosophy (2015 Edition), [Online]. Available: https://plato.stanford.edu/archives/sum2015/entries/equal-opportunity/ [Megtekintés: 18-May-2022].

[3] Barry, B. (1989): Theories of justice. London, Harvester-Wheatsheaf.

[4] Boyer, R.; Peterson, N.; Arora, P.; Caldwell, K. (2016): Five Approaches to Social Sustainability and an Integrated Way Forward. SUSTAINABILITY, 8(9), p. 878.

[5] Brundtland Bizottság (1988): Közös jövőnk. A Brundtland-jelentés. Mezőgazdasági Könyvkiadó. Budapest.

[6] Burawoy, M (1998): The Extended Case Method. SOCIOLOGICAL THEORY 16(1), pp. 4–33.

[7] Dempsey, N.; Bramley, G.; Power, S.; Brown, C. (2011): The Social Dimension of Sustainable Development: Defining Urban Social Sustainability. INTERNATIONAL JOURNAL OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT, 19, pp. 289–300.

[8] Deutsch, M. (1975): Equity, equality and need: What determines which value will be used as the basis of distributive justice? JOURNAL OF SOCIAL ISSUES, 31, pp. 137–149.

[9] Eizenberg E.; Jabareen Y. (2017): Social Sustainability: A New Conceptual Framework. SUSTAINABILITY 2017, 9, 68.

[10] Elkington, J. (1999): Enter the tripple bottom line. Springer.

[11] Fernández-Villaverde J.; Mandelman F.; Yu Y.; Zanetti F. (2021): THE "Matthew effect" and market concentration: search complementarities and monopsony power. FEDERAL RESERVE BANK of ATLANTA WORKING PAPER SERIES 2021-4.

[12] Filho, W. L. (2020): Discover Sustainability: a new Journal for the Rapid Dissemination of Sustainability Research. DISCOVER SUSTAINABILITY 1(1):1. DOI:10.1007/s43621-020-00001-y

[13] Getzner, M. (1999): Weak and strong sustainability indicators and regional environmental resources. ENVIRONMENTAL MANAGEMENT AND HEALTH, 10(3), pp. 170–177.

[14] Gladwell, M. (2008): Outliers: The Story of Success (1 ed.). Little, Brown and Company. ISBN 978-0-316-01792-3.

[15] Gomberg, P. (2007): How To Make Opportunity Equal: Race And Contributive Justice. Blackwell.

[16] Gray, R. (1994): Corporate Reporting for Sustainable Development: Accounting for Sustainability in 2000AD. ENVIRONMENTAL VALUES. 3 (1): pp. 17–45.

[17] Green S. J. D. (1989): Competitive Equality of Opportunity: A defense. Ethics 100., pp. 5-32.

[18] Gyulai, I. (2013): Fenntartható fejlődés és fenntartható növekedés. STATISZTIKAI SZEMLE, 91. évf. 8-9. szám.

[19] Hale, J.; Legun, K.; Campbell, H.; Carolan, M. (2019): Social sustainability indicators as performance. Geoforum.

[20] Hasna, A. M. (2007): Contemporary Society, Technology and Sustainability. The International Journal of Technology, KNOWLEDGE AND SOCIETY. Vol. 5. Issue 1. pp 13–20.

[21] Lamberton, G. (2005): Sustainability accounting — a brief history and conceptual framework. ACCOUNTING FORUM 29 (2005) pp. 7–26. Elsevier.

[22] Littig, B.; Grießler, E. (2005): Social sustainability: A catchword between political pragmatism and social theory. INTERNATIONAL JOURNAL OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT. 2005, 8, pp. 65–79.

[23] McGuinn, J.; Fries-Tersch, E.; Jones M.; Crepaldi, C.; Masso, M.; Kadarik, I.; Samek, L. M.; Drufuca, S.; Gancheva, M.; Geny. B. (2020): Social Sustainability Concepts and Benchmarks. Policy Department for Economic, Scientific and Quality of Life Policies, Directorate-General for Internal Policies. PE 648.782.

[24] Missimer, M.; Mesquiata P. L. (2015): Social Sustainability within the Framework for Strategic Sustainable Development; Blekinge Institute of Technology: Kalrskrona.

[25] Merton, R. K. (1968): The Matthew Effect in Science. SCIENCE. 159 (3810): 56–63.

[26] Petera, P.; Wagner, J. (2015): Global Reporting Initiative (GRI) and its Reflections in the Literature. EUROPEAN FINANCIAL AND ACCOUNTING JOURNAL, 2015, vol. 10, no. 2, pp. 13-32.

[27] Sander, R. W. van Hees (2014): Sustainable Development in the EU: Redefining and Operationalizing the Concept. UTRECHT LAW REVIEW. Volume 10, Issue 2.

[28] Scoones, I. (2016): The Politics of Sustainability and Development. ANNUAL REVIEW OF ENVIRONMENT AND RESOURCES 41(1), pp. 293–319.

[29] Szóka, K.; Gácsér, N. G. (2021): Sustainability accounting - historical development and future perspectives of the discipline. JOURNAL OF BUSINESS ECONOMICS AND FINANCE, 14(1), 1–4. http://doi.org/10.17261/Pressacademia.2021.1475.

[30] Szóka, K. (2022): Sustainability Accounting and Reporting in the Post-COVID Times. In 6th FEB International Scientific Conference (pp. 145–154). http://doi.org/10.18690/um.epf.5.2022.14.
[31] Taiwo M. O.; Samsudin S.; Daud D. Z.; Ataguba O.J.; Atamamen F. O. (2020): Review Of The Current Concepts, Dimensions, Elements And Indicators Of Social Sustainability And Social Development. EUROPEAN JOURNAL OF MOLECULAR & CLINICAL MEDICINE. Volume 7, Issue 8.
[32] Tang, M.; Liao, H.; Wan, Z.; Herrera-Viedma, E.; Rosen, M. A. (2018): Ten Years of Sustainability (2009 to 2018): A Bibliometric Overview. SUSTAINABILITY 2018, 10, 1655.
[33] Vallance, S.; Perkins, H. C.; Dixon, J. E. (2011):'What is social sustainability? A clarification of concepts. GEOFORUM, 42(3), pp. 342–348.
[34] Wade, R. H. (2001): The rising inequality of world income distribution. Finance & Development, 2001 December. IMF
[35] Wade, R. H. (2004): On the causes of increasing world poverty and inequality, or why the Matthew effect prevails. NEW POLITICAL ECONOMY, Vol. 9., 2004 Issue 2., pp. 163-188.
[36] Weiss, C. H. (1979): The Many Meanings of Research Utilization. PUBLIC ADMINISTRATION REVIEW, 39(5), pp. 426–431.
[37] Woodcraft, S.; Bacon, N.; Hackett, T.; Caistor-Arendar, L.; Hall, F. (2012): Design for Social Sustainability: A framework for creating thriving new communities. Social Life: London, UK.